

GYULAFEHÉRVÁRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalom, közművelődés, szépirodalom és közigazgatás köréből.

Előfizetési árak:		Megjelen minden esütörtökön.		Hirdetési díjak:	
Helyben, házhoz hordva Egy évre 4 frt. Félévre 2 frt. egyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.	Vidékre, postán küldve: Egy évre 4 frt 50 kr. Félévre 2 frt 25 kr. Negyedévre 1 frt 25 kr. Egyes szám ára 12 kr.	Előfizetések, valamint a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők Gyulafehérvárra, a püspöki lyc. könyvnyomdába.		Egy háromszor hasábozott garmonsor vagy annak térmértéke 5 kr. Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr. Nyilttér soronként 15 kr.	
		Kéziratok — melyek vissza nem adatnak — aláírva küldendők be.		A hirdetési és nyilttéri díjak előre fizetendők.	

HIRDETÉSEK és nyilttéri közlemények elfogadtatnak lapunk részére kiadóhivatalunkban (P. lycz. könyvnyomda, várutca) továbbá GOLDBERGER A. V., BARNA és TÁRSA által Budapestben, FRIEDRICH SCHALEK, G. L. DAUBE & COMP. I. KNOLL, HAASENSTEIN és VOGLER Bécsben, — Prágában valamint Németország és Svoicz fővárosaiban is. DORN & COMP. által Hamburgban.

Mit kell olvasni a népnek?

Ki azt hiszi, hogy ezen kérdésre könnyen lehet megfelelni, az nagyon csalatkozik. Mert nem minden népnek szánt olvasmány felel meg kitűzött feladatának, s ha meg is felel, lehet, hogy minden jósága, czélszerűség mellett is, erkölcsi romlásra vezet.

Például lehet úgyesen, népszerű nyelven írni igen hasznos ismereteket oktató természet-tani művet, mely megismerteti a leggyakrabban előforduló, minduntalan észlelhető természeti tűneményekkel. Igen ám, de itt-ott előfordulhatnak benne sorok, melyek az olvasó vallási hitének megingását eszközölhetik, s már akkor aztán a máskülönbön jó könnyen érthető, hasznos ismereteket terjesztő mű, nem való a nép kezébe.

Ebből a példából kitűnik, hogy a mi nézetünk szerint, körülbelül milyeneknek kell lenni a népies olvasmányoknak. Olyanoknak t. i. melyek könnyen érthető, egyszerű nyelven vannak írva, és a nép hitét, valláserkölcset táblálják, vagy legalább ne sértsék. Hozzátehetjük még, hogy e mellett a népben a társadalmi józan felfogást, a helyes irányu gondolkozást elősegítsék.

Lehet más ország népével szemben más a népiratok szerkesztésének szabálya, de nálunk a mi néppünkkel szemben, szigoruan kell ragaszkodni eme felállított elvhez.

És különösen miért?

Azért, mert a mi néppünk mivelődési viszonyai szerint, a legkisebb vétség a népiratok írásában, a rosszul alkalmazott szó, sőt a kértélmű kifejezés is romboló hatása. A mi

néppünk miveltsége szűkkörü, alantas foku, mondhatjuk teljesen fejletlen. Az olvasási hajlam pedig végtelen csekély, sőt állíthatjuk, hogy a nép maga egyáltalában nem is olvas, hanem olvasnak csupán a gyermekek.

Mindenki tapasztalhatja, hogy a nép családi köreibben, a meglelt kora férfiak nem szoktak olvasni. Ami olvasni való kerül a házhoz, azt a gyermekek és az asszonyok olvassák. A magyar parasztgazda még a naptárból is a gyermeke által olvastatja ki, hogy mikor lesz vásár, s általában ha olykor előfordul, hogy a családi kör összegyűlve, valami olvasmányt szeretne hallani; hát ugy szokott lenni, hogy a nagyobbik gyermek hangosan felolvassa a kiszemelt darabot.

Már most aztán könnyű elgondolni, hogy az olvasmányok első sorban magára a felolvasó gyermekre van hatása, azután a hallgatókra. Ha tehát az olvasmány könnyelműen van szerkesztve, elő áll a veszedelem, megmélyeztetik a gyermek lelke.

Ez a körülmény az, mit nálunk teljességgel nem szokás figyelembe venni, s a nép számára adott lapok jó nagy részben oly dolgok is előfordulnak, melyek a családi körökben gyógyíthatlan romlást okozhatnak.

Azoknak, kik a magyar nép számára irnak lapot vagy könyvet, soha de soha nem volna szabad szem elől tévesztetni, hogy iratunk fő részben a családhoz tartozó gyermekek által olvastatik. Hangoztatnunk kell ezt, s kérve kell az illetőket kérni, ezen körülmény lelkiismeretes számbavételére.

A második főszabály lenne az, hogy a nép számára szánt iratok mindenkor tanítsanak. A népnek soha nem szabad csak mulattató dol-

gokat írni. Mert a népnek arra nincsen ideje, hogy sok mindenfélét összeolvasson. Nagy szerencse, ha oda juthatunk, hogy valamit mégis olvas. Ezt a nagy szerencsét pedig fel kell használni s ugy kell írunk, hogy az elolvasót takból valami gyakorlati haszon megmaradjon.

Ez alkalommal nem lehet feladatunk kifejteni, hogy miként lehet ezt az elvet keresztül vinni, megvalósítani, a figyelmes olvasó bizonyára sejteni fogja azt. Hanem valószínűleg mindezek után, azt a kérdést fogja hozzánk intézni, hogy hol vegyük az előadott helyes elvek szerint írott műveket, s hogyan olvastassuk azokat a nép által? Olyan jó művek, melyekben az irány az irállyal, a magát olvastatni tudó irási képességgel egyesülne, vajmi kevés, és a nép még ezt a keveset sem veszi. A magyar paraszt gazda évi költségvetésében, egy fillér sem szerepel szellemi szükséglete. A mi néppünknek nem életszükséglete az olvasás legfeljebb krjczárokat, azt is legtrikább ad ki olvasnivalókért.

A tisztelt olvasó ezen ellenvetésére én következőképen telelek: irassunk terveink szerinti jó műveket és juttassuk azokat el a néphez ingyen, azaz állítsunk népkönyvtárakat, melyeket alkalmas művekkel töltvén meg tegyük lehetővé, hogy a község minden lakosa, szélteben hosszában olvashassa a könyvtárban levő hasznos műveinket.

Tulajdonképen a kérdés ugy áll, hogy ha a népkönyvtárakat létrehozunk, — akkor létre fognak jönni az általunk körvonalozott művek is. — Ha van tízezer könyvtárunk, tehát ha 10 ezer darabra van szükség 1—1 jó könyvből, hát azt nem fogják nekünk írni, mert az irás kifizeti

TÁRCA.

Csendes észrevételek.

A „Gyulafehérvári Közlöny“ eredeti tárczája.

Nemde, k. olvasó, eltaláltam gondolatodat, midőn azt állítom, miszerint tárczacímű olvasásánál azt mondd, hogy: tartisd magadnak! De sokkal engesztelékenyebb természetű lévén, semhogy az ily ártatlan „közbeszólásokat“ zokon tudnám venni, teltsem magam azon, aztán meg tekintetbe véve azt, hogy „csendes észrevételeim“ daczára, a „föld mégis mozog“ és „mozogni fog“ mig csak valamely, a csillagászok által számításba nem vett „farkas üstökös“ utjába nem ütődik, kockáztatom; megjegyezvén mindamellet, hogy „csendes észrevételeim“ mindenféle még „csendesebb észrevételeket“ mindenkori szívesen veendek.

Városunk német hírlapirodalmának egén jelenleg két meteor ugyancsak csillog és terjeszti ám fényugaraikat németajku polgártársainkra. E két meteor saját maga elnevezte magát Nr. 1. ki a szép német képviseli, Philantropiának, Nr. 2. tartozván az erős nem jovialis categoriájához: A. Cervusnak. De mintha az Istenek maguk sem akarnák, hogy nekünk, — már aki német — két csillag ragyogjon egyszerre, közöbük küldték egyik arkangyalukat: sz. Polemiát, és hála ez ádáz fondorkodásainak, ugyancsak szórják egymásra szellemességüket, ami

ellen ugyan semmi „csendes észrevételeim“ nem volnának, ha annak fatális következményeit nem mi, hanem ők éreznék, lévén egészen akarattunkon kívül egyik „csendes“ bámulójuk. És azért kérdem, oh bájos, a titokzatosság burkolatába rejtőzött szende Philantropia és téged, oh doli „vitész“ A. Cervus! Mit vétettünk mi szegény halandók, hogy kegytelenek vagyunk szellemességeitek megemésztieni és ha már ez utóbbira e sorok írója gyomrát praeparálta is, kérdés már most az, hogy embertársaink éltek e ezen elővigyázattal? — Azért, oh böles pár, fogadjátok jóakaratu tanácsomat, tegyétek félre „syruppal vegyített epibe“ mártott ékes tollaitokat, nyujtsatok egymásnak olajját és ha ezt megtették, kézt kézben bátran hívhatjátok „majdan“ a bámuló világot sorompóba, kiálltva:

Ha a K. W. kiadója velünk,
akkor ugyan ki ellenünk??

Ordits kapu! Kiáltás város!

Mid a hamuból kiemelkedő Phönix ujult erővel, szépséggel, ugy neki hevült városunk közönsége is a társadalmi életnek. Bárholva hallgat az ember, bárholva pillant a bámuló szem, mindenütt szokatlan társadalmi életet lát, Katholikus, római és görög, reformatus, kálmán és helvét, zsidó és luthéranus ebben az antiszemitikus világban szokatlan egyetértéssel sietnek hódolni karneval ó fenségének. Február 2-án a németdalkör, 7-én az óvoda, 12-én a katolai zenekar zeneestélylyel egybekötött táncvígalmu, 16-án a korcsolyagyűlés, 23-án három csillag-gul ékeskedő Mars-füvek búja, szíven mi kívánsz még? És ha igaz, ha hitelt adhatunk egymásny kósza

hírnök, hát hátra van még a Kaszinó, a 4 nőegylet a kereskedelmi ifjak, a vereskereszt-egylet, az izr. fiatalság még messze homályban fekvő táncmulatságai, kik mindannyian kiakarják a maguk részét venni a farsangból. Ugy is kell, mutassuk meg a világnak, hogy még nem vagyunk egészen „blasirtak“ az élet örömeivel szemben, amint tévesen állították és hogy tudunk még örvendeni a jelennek, már mint mi — fiatalok, és azért mindenki, aki csak az életnek örvend, bizton tudom, szívesen fogja követni példimát és egy harsogó: „Eljen Carneval herezeg ő fensége“ kiállásban velem egyesülni.

De szó a mi szó, már mégis tény az, hogy ugyancsak fényes bálnak ígérkezik a korcsolya egy-lété. Ennyi fáradság és buzgalmat lehetetlen hogy a legfényesebb siker ne koronázza, és merem állítani, hogy több lelkesedés egy „nemes“ ügy iránt még anno 49-ben sem volt igén több, s hogy kevesebb bátorság sem kell egy ily vállalatnál mint anno sfb. a muszkákkal szemben, szintén nem fogja megcáfolni akarai senki, ki városunk körülményeit csak némileg ismeri. Annál több elismerést érdemel tehát az érdemes táncvígalmi bizottság, hogy daczára a kedvezőtlen auspiciumnak, buzgalma még sem lankad. Legyen a megtett köteletség érzetének jutalma!

Mult heti tárczatovánkban „Egy délután Gyulafehérvártt“ ez. alatt egyik jeles munkatársunk igen érdekesen le tudta írni a korcsolya-egyleti jégpályán lezajlott képet. Mit mondott volna ám meg az igen t. ur ahhoz, ha tudomása lett volna, hogy az ily jelenetek nemcsak akkor vasáraap zeneszó mellett, ha-

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tövisi Klein Mihály végrehajthatónak heningfalvi Munteanu Vasiliae Niculae végrehajtást szenvedő elleni 100 frt — kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. járásbiróság területén heningfalvi határon fekvő a heningfalvi 12-ik sz. tjkben A + 1-től 31 rendszámig felvett összesen egészben 1609 frt 93 kra becsült fekvőknek alperest illető egy ötöd részére 321 frt 98³/₄ kr. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi mártius hó 8-ik napján délelőtti 9 órakor a heningfalvi községházához tüzetik ki, megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni,

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi december hó 31-én tartott üléséből.

A kivonat hitelül
Dobolyi Ferencz:
kiadó.

500

szép, kifogástalan szivarkát lehet készíteni az én, a cs. kir. dohánygyárakban is használt

szivarka-töltő-géppel

mely érczből igen csinosan készítve, 3 különféle erősségben, vékony, középfaj, vastag, különbség nélkül, használati utasítással együtt 56 kr. Csak akkor valódi, ha czégem bele van véve.

Az én szivarka hüvelyeim, szintén három erősségben, csakis a valódi

francia búznélküli

„Le houblon”-papirból (fehér) vagy kukoricza-papirból (sárga) következő árakon kaphatók ;	frt.
Szipka rész nélkül, sima 1000-re	—80
Szipka rész nélkül, elegáns arany	
jeggyel 1000-re	1.30
Szipka résszel sima 1 karton 500 dbal	1.05
Szipka résszel elegáns arany, kék vagy fekete	
jeggyel 1 karton 500 dbal	1.50

Másodrendű minőség, szintén fehér vagy sárga melyet mások elsőrendűképen ajánlanak ara:

Szipka rész nélkül, sima 1000 db	—50
Szipka rész nélkül, elegáns aranyjeggyel	—90
Szipkával, sima 1000 darab	1.80
Szipkával és elegáns arany, kék vagy fekete	
jeggyel, 1000 darab	2.20
Közönséges tömögépcske hozzá	—10

Levélbeli megrendelések utánvétellel vagy az összeg beküldése mellett. Ismétlődő százalékat kapnak.

17—26

Bejegyzett védjegy.

Óvás. Hamisításoktól megóvások czéjából minden karton a fenti keresk. törvényszéki leg bejegyzett gyár-jeggyel van ellátva.

Chavley & Henry

párisi francia szivarka és gpecske raktára:

Wlach Albert

Bécs, Máriahilferstrasse 58,
ezelőtt Praterstrasse 18.

Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 6618—1883. sz. végzése következtében leltározott gyulafehérvári Dergán János vagyombukott szatócskereskedő csődtömegéhez tartozó vegyes kereskedői áruczikkék 239 frt 13 kr becsértékben, házi butorok 138 frt 50 kr becsértékben és 169 frt 03 kr összeget tevő könyvkövetelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári királyi járásbiróságnak 200—1884. polg. számu kiküldést tartalmazó végzés folytán a hely színén, vagyis Gyulafehérvárt Troján-utcza 98. szám alatti házban löendő eszközzésére 1884-ik év február hó 5-ik és következő napjainak délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik.

Az elárverezendő ingóságok a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz lefizetése mellett fognak eladatni.

Gyulafehérvárt, 1884. jan. 25
C s i a L á z á r,
kir. bir. végrehajtó.

Farsangi idényre!!!

CSIKI IMRE

női és férfi divatáru raktárában

Gy. Fehérvárt főter Apácák során.

Rendkívüli Árleszállítás.

Szép és gazdag választéku áruimat a vételáron alól is a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Farsangi idényre.

Belépők, topánok, garnitúrák és egyes virágok, kezttyük, saténok, gázérok, legyezők, topánok, rücssek, vaianciennes, breton, brüssler, quipür csipkék többféle színekben, atlasz és bársony szövetek, ugyszintén szalagok minden színben, menyasszonyi koszorúk és fátylak és még több divatos czikkeket.

tisztelettel

Csiki Imre.

MORENO K.

szövet és rövidáru kereskedésében

Gyulafehérvárt a főtéren, apáczasor.

Kölcsönintézet

a legelegánsabb és legújabb nagy választéku csinos

ÁLARCZOS-ÖLTÖNYŐKBEN.

Ugyanott megtekinthető az itt még nem látott
gomblyuk-varró-gépet.

Igen érdekes.

Egy tisztességes családból származott fiu ugyanott tanoneczul fölvetetik.